

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ-4101-23-01/2011

Rzeszów, dnia   lutego 2012 r.

Pan
Krzysztof Trofiniak
Prezes Zarządu
Huty Stalowa Wola Spółka Akcyjna
w Stalowej Woli

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Hucie Stalowa Wola S.A.¹ kontrolę, której przedmiotem były poniesione koszty pozaprodukcyjne w Spółce w latach 2008 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 3 lutego 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia działania Zarządu Huty Stalowa Wola S.A. związane z realizacją zadań w zakresie spraw objętych kontrolą.

W kontroli ustalono, że Spółka w latach 2009 -2010 osiągnęła zysk ze sprzedaży w wysokości: 6.369 tys. zł w 2009 r. oraz 22.094 tys. zł w 2010 r. Natomiast za I półrocze 2011 r. Spółka poniosła stratę ze sprzedaży w wysokości 2.056 tys. zł. Spółka za 2009 r. poniosła stratę netto w wysokości 19.936 tys. zł, za 2010 r. osiągnięto zysk netto w wysokości 1.619 tys. zł , a za I półrocze 2011 r. Spółka poniosła stratę netto o wartości 8.473 tys. zł.

---

¹ Zwanej dalej zamiennie „Spółką” lub „HSW S.A.”

W okresie objętym kontrolą aktywa ogółem Spółki wyniosły: w 2009 r. 544.161 tys. zł., w 2010 r. 537.925 tys. zł., za I półrocze 2011 r. - 571.263 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż wskaźniki ekonomiczne Spółki (rentowność: obrotu netto, majątku ogółem, kapitałów własnych) osiągały niekorzystne wielkości (w szczególności za 2009 r. i za I półrocze 2011 r.). Rentowność obrotu netto w 2009 r. była ujemna i wynosiła - 6,5%, w 2010 r. była dodatnia i wyniosła 0,4%, a za I półrocze 2011 r. ponownie osiągnęła wartość ujemną - 4,8%. Rentowność majątku ogółem - ROA w 2009 r. była ujemna i wynosiła - 3,7%, w 2010 r. była dodatnia i wyniosła 0,3%, a za I półrocze 2011 r. osiągnęła wartość ujemną - 1,5%. Rentowność kapitałów własnych – ROE w 2009 r. była ujemna i wynosiła - 5,6%, w 2010 r. była dodatnia i wyniosła 0,5%, a za I półrocze 2011 r. osiągnęła wartość ujemną - 2,4.

W okresie objętym kontrolą wydajność pracy na jednego zatrudnionego w zł w 2009 r. wyniosła 156.454,6 zł, w 2010 wzrosła do 228.960,30 zł, a za I półrocze 2011 r. osiągnęła wartość 170.759 zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż wyniki finansowe uzyskane przez HSW SA za I półrocze 2011 r., zwłaszcza w obszarze sprzedaży oraz wyniku finansowego netto, z punktu widzenia całego roku 2011 nie są reprezentatywne. Wynika to głównie z nierównomiernego rozłożenia w trakcie roku zamówień z MON, na podstawie których realizowane są przychody ze sprzedaży produkcji wojskowej. Spadek wydajności pracy na jednego zatrudnionego w I półroczu 2011 r. w stosunku do wielkości uzyskanej za 2010 r. jest konsekwencją relatywnie niskiego poziomu sprzedaży produkcji wojskowej w tym okresie oraz zastosowania w Spółce w 2010 r. przez okres 6 m-cy systemu pracy na 4/5 etatu dla wszystkich pracowników. W 2011 r. obowiązuje przez cały rok normalny system pracy na pełny etat.

W kontroli stwierdzono, iż wskaźniki płynności i ogólnego zadłużenia w kontrolowanym okresie kształtowały się na poziomie zadawalającym².

W kontroli ustalono, iż w Spółce nie wypłacano dywidendy.

W okresie objętym kontrolą koszty ogółem Spółki wyniosły w 2009 r. 325.770 tys. zł, w 2010 r. 434.319 tys. zł, za I półrocze 2011 r. 184.267 tys. zł. W 2009 r. koszty poniesione przez Spółkę w związku z kosztami "nieprodukcyjnymi" (koszty ogólnego zarządu, pozostałe koszty operacyjne i koszty finansowe) w kosztach ogółem Spółki stanowiły 30,75% (100.164 tys. zł), w 2010 r. 17,64% (76.599 tys. zł), a w I półroczu 2011 r. stanowiły 14,64% (26.973 tys. zł).

W badanym okresie Spółka nie poniosła kosztów związanych z finansowaniem organizacji społecznych, fundacji, działalności sportowej, charytatywnej i kulturalnej (w tym sponsoringu).

Zbadano próbę 200 księgowi kosztów poniesionych w 2010 r. i ustalono zgodność księgowania operacji gospodarczych ujętych w wylosowanych dokumentach księgowych, z kontami księgowymi właściwymi dla poszczególnych rodzajów kosztów.

---

² Wskaźnik płynności 1 stopnia w Spółce kształtował się na poziomie 0,05 w 2009 r., 0,16 w 2010 r., w I półroczu 0,08. Wskaźnik płynności 2 stopnia kształtował się na poziomie 1,28 w 2009 r., 1,37 w 2010 r., w I półroczu 1,23. Wskaźnik płynności 3 stopnia 2,31 w 2009 r., 2,12 w 2010 r., w I półroczu 1,84. Wskaźnik ogólnego zadłużenia wynosił w 2009 r. 0,35%, w 2010 r. 0,34%, za I półrocze 2011 r. 0,39%.

Poniesione przez Spółkę koszty w związku z działalnością zakładowych i międzyzakładowych organizacji związkowych w kosztach ogółem Spółki stanowiły w 2009 r. 0,3%, (979 tys. zł), w 2010 r. 0,22% (962 tys. zł), a w I półroczu 2011 r. stanowiły 0,27% (497 tys. zł.).

W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. w Spółce funkcjonowało pięć zakładowych organizacji związkowych. Zakładowe organizacje związkowe zobowiązane były treścią art. 25¹ ust 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych*³ co kwartał przedstawiać pracodawcy informację o łącznej liczbie członków tej organizacji, w tym o liczbie członków będących pracownikami danego pracodawcy.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż pracodawca nie otrzymywał od organizacji związkowych informacji, o których mowa w art. 25¹ ust 2 *o związkach zawodowych* w wymaganych terminach. Informacje te były składane dwa (lub trzy) razy w roku.

Spółka podejmowała działania w stosunku do organizacji związkowych celem uzyskiwania ww. informacji lecz w ocenie Najwyższej Izby Kontroli działania te były nieskuteczne. Wynikiem tego było, to że Spółka ustalała liczbę członków w poszczególnych organizacjach związkowych na podstawie wyliczenia liczby składek z tytułu członkostwa w zakładowych organizacjach związkowych potrącanych z wynagrodzeń.

W dwóch przypadkach nieprawidłowo określono liczbę pracowników uprawnionych (na podstawie art. 31 ust. 1 i 2 ustawy *o związkach zawodowych*) do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej (NSZZ „Solidarność” HSW w okresie od 1 lutego 2009 r. do 30 kwietnia 2010 r., czyli przez 15 miesięcy oraz MZZP HSW w okresie od sierpnia do czerwca 2011 r., czyli przez 23 miesiące). Łączna wartość wynagrodzeń wypłaconych ponad kwotę, do wypłaty której Spółka była zobowiązana na podstawie ww. przepisu wyniosła 153,6 tys. zł. Powyższą kwotę wynagrodzeń nieprawidłowo zaliczono do kosztów uzyskania przychodów (art. 15 ust.1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych*).

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia fakt wypłaty wynagrodzenia dla dwóch pracowników zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej ustalonych ponad limit określony przepisem art. 31 ustawy *o związkach zawodowych*.

W kontroli ustalono, iż wysokość średniego miesięcznego wynagrodzenia oddelegowanego członka zakładowej organizacji związkowej wynosiła według stanu na koniec: 2009 r. 4.711 zł i stanowiła 143% w stosunku do średniego miesięcznego wynagrodzenia w spółce (3.295 zł), 2010 r. 4.996 zł i stanowiła 148,3% w stosunku do średniego miesięcznego wynagrodzenia w spółce (3.368 zł), I półrocza 2011r. 4.696 zł i stanowiła 138,9% w stosunku do średniego miesięcznego wynagrodzenia w spółce (3.381 zł).

Na podstawie postanowień *Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla Pracowników Przedsiębiorstw Przemysłu Obronnego i Lotniczego* Spółka zapewniała nieodpłatnie warunki niezbędne do funkcjonowania zakładowych organizacji związkowych, w tym pomieszczenia i sprzęt. W okresie objętym kontrolą Spółka nie udzieliła organizacjom związkowym pomocy w formie darowizn i pożyczek.

---

³ Dz. U. z 2001r. Nr 79, poz. 854 ze zm. zwanej dalej: „ustawą o związkach zawodowych”.

W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r. Spółka udzieliła łącznie 10 darowizn których łączny koszt wyniósł 24.400 zł (były to darowizny gotówkowe o wartości jednostkowej nie przekraczającej równowartość 5 tys. euro). W 2009 r. i w 2010 r. koszty poniesione przez Spółkę w związku z dokonanymi darowiznami stanowiły w kosztach ogółem Spółki 0,002% (6,5 tys. zł za 2009 r. i 6,9 tys. zł za 2010 r.), a w I półroczu 2011 r. stanowiły 0,006% (11 tys. zł). W Spółce nie opracowano zasad udzielania darowizn, wszystkie udzielone darowizny w tym okresie poprzedzone były uchwałami Zarządu Spółki.

W okresie objętym kontrolą Spółka zleciła 77 ekspertyz, badań i usług doradczych których łączny koszt wyniósł 528.625,35 zł. związane one były z zasadniczym przedmiotem jej działalności, a wynikały one głównie z wymogów przepisów prawnych, potrzeb procesu prywatyzacji, potrzeb marketingowych.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż w 2009 r. koszty poniesione przez Spółkę w związku z ekspertyzami, badaniami i usługami doradczymi w kosztach ogółem Spółki stanowiły 0,07% (225 tys. zł), w 2010 r. 0,05% (198 tys. zł), a w I półroczu 2011 r. stanowiły 0,06% (106 tys. zł).

Spółka w okresie objętym kontrolą nie spełniała przesłanek określonych w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*.⁴ W Spółce zasady udzielania zamówień określono zarządzeniem w sprawie prowadzenia działalności zakupowej⁵, a zasady te były przestrzegane.

W kontroli ustalono, iż w 2009 r. koszty poniesione przez Spółkę w związku ze szkoleniami i konferencjami w kosztach ogółem Spółki stanowiły 0,03% (86 tys. zł), w 2010 r. 0,04% (179 tys. zł), a w I półroczu 2011 r. stanowiły 0,06% (104 tys. zł).

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. Spółka sfinansowała łącznie 8 szkoleń, których łączny koszt wyniósł 121.307,94 zł (w roku 2009 Spółka nie finansowała szkoleń).

W okresie objętym kontrolą pracownicy Spółki uczestniczyli łącznie w 9 konferencjach których łączny koszt wyniósł 91.499,18 zł. Kwota opłaconych szkoleń i konferencji wykazywana przez komórkę ds. szkoleń odpowiadała kosztom szkoleń i konferencji wykazywanym przez komórkę księgowości. Tematyka sfinansowanych przez spółkę szkoleń i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy i przedstawiciele Spółki, były zgodne z przedmiotem jej działalności.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż w Spółce zarządzeniami: w sprawie obiegu i kontroli dokumentów księgowych;⁶ w sprawie zawierania i nadzorowania umów z zewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi.⁷ oraz zarządzeniem z dnia 11 sierpnia 2009 r. w sprawie prowadzenia działalności zakupowej szczegółowo unormowano zasady i zakres odpowiedzialności za zakupy materiałów, towarów i usług dokonywane przez poszczególne komórki organizacyjne, zasady i warunki zawierania umów, nadzorowanie ich realizacji, w tym obowiązki i odpowiedzialność poszczególnych komórek organizacyjnych na każdym etapie realizacji umowy oraz

⁴ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

⁵ Zarządzenie Nr 23/2009 z dnia 11 sierpnia 2008r.

⁶ Zarządzenie Nr 24/2009 z dnia 21 września 2009 r.

⁷ Zarządzenie Nr 25/2009 z dnia 2 listopada 2009 r.

zasady obiegu i kontroli merytorycznej oraz formalnej dokumentów finansowo-księgowych stwierdzających fakt dokonania operacji gospodarczych.

W okresie objętym kontrolą w Spółce obowiązywały zasady rachunkowości (*polityka rachunkowości*)⁸ zgodnie z którą Spółka prowadziła ewidencje kosztów w układzie rodzajowym z ich równoczesnym rozliczeniem na koszty według typów działalności. Przyjęty wariant ewidencji i rozliczania kosztów stanowił podstawę do sporządzenia rachunku zysków i strat w wersji kalkulacyjnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Usunięcie stwierdzonej nieprawidłowości polegającej na zaliczeniu do kosztów uzyskania przychodów wypłaconego wynagrodzenia w łącznej kwocie 153,6 tys. zł [w wyniku nieprawidłowego określenia liczby pracowników uprawnionych (na podstawie art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o związkach zawodowych) do zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy na okres kadencji w zarządzie zakładowej organizacji związkowej] poprzez dokonanie korekt w księgach oraz w deklaracjach CIT w zakresie poprawnej klasyfikacji podatkowej ww. kosztów.**
- 2. Prawidłowe ustalenie liczby pracowników uprawnionych do zwolnienia ze świadczenia pracy na podstawie art. 31 ustawy o związkach zawodowych.**
- 3. Podjęcie działań w celu systematycznego uzyskiwania od organizacji związkowych informacji, o których mowa w art. 25¹ ust. 2 o związkach zawodowych uprawniających do wypłaty wynagrodzenia osobom zwolnionym na podstawie art. 31 ustawy o związkach zawodowych i zaliczania tych wynagrodzeń do kosztów uzyskania przychodów.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

---

⁸ wprowadzone do stosowania Zarządzeniem Nr 12/2002 Zarządu HSW SA z dnia 18 października 2002r.